

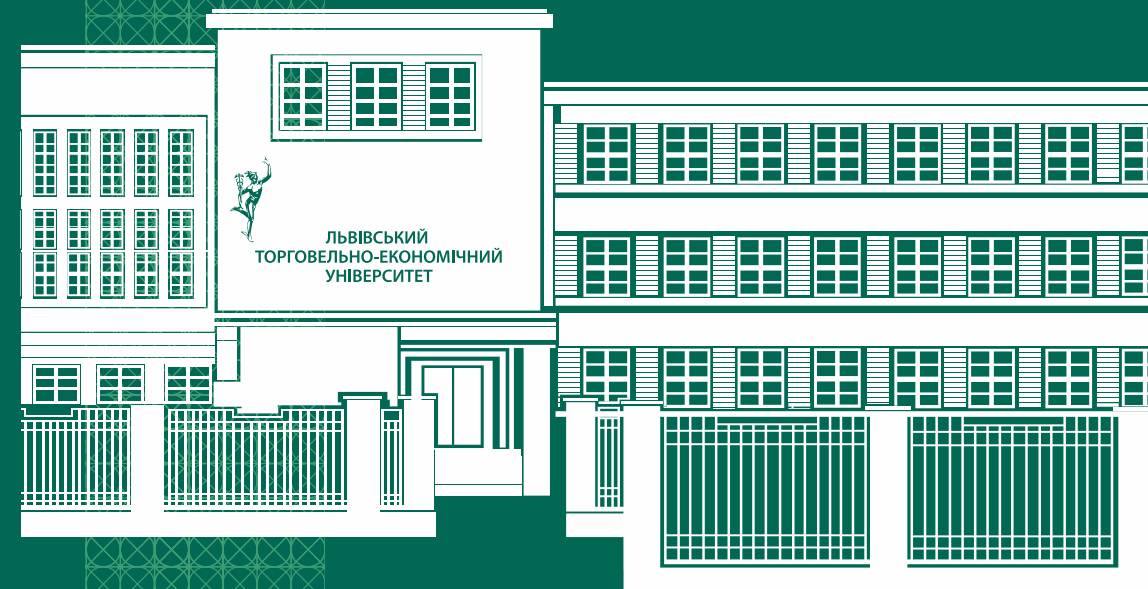
**МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
“СУЧАСНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ, ПІДПРИЄМНИЦТВА,
ТЕХНОЛОГІЙ ТА ЇХ ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ”**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНУ “ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ”
ЦЕНТРАЛЬНА СПІЛКА СПОЖИВЧИХ ТОВАРИСТВ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КООПЕРАТИВНО-ТОРГОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ МОЛДОВИ
ВАРШАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ПРИРОДНИЧИХ НАУК – SGGW
ЧЕНСТОХОВСЬКИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПІВДЕННО-СХІДНИЙ НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ У ПЕРЕМИШЛІ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ
ЕКСПЕРТНО-КРИМІНАЛІСТИЧНИЙ ЦЕНТР МВС УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ КООПЕРАТИВНИЙ
ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ
ВІННИЦЬКИЙ КООПЕРАТИВНИЙ ІНСТИТУТ

МАТЕРІАЛИ

**МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
“СУЧАСНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ,
ПІДПРИЄМНИЦТВА, ТЕХНОЛОГІЙ
ТА ЇХ ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ”**

1-2 червня 2022 року
м. Львів

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНУ “ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ”
ЦЕНТРАЛЬНА СПІЛКА СПОЖИВЧИХ ТОВАРИСТВ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КООПЕРАТИВНО-ТОРГОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ МОЛДОВИ
ВАРШАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ПРИРОДНИЧИХ НАУК – SGGW
ЧЕНСТОХОВСЬКИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПІВДЕННО-СХІДНИЙ НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ У ПЕРЕМИШЛІ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ
ЕКСПЕРТНО-КРИМІНАЛІСТИЧНИЙ ЦЕНТР МВС УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ КООПЕРАТИВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ
ВІННИЦЬКИЙ КООПЕРАТИВНИЙ ІНСТИТУТ**

МАТЕРІАЛИ

Міжнародної науково-практичної конференції

**СУЧАСНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ,
ПІДПРИЄМНИЦТВА, ТЕХНОЛОГІЙ ТА ЇХ
ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ**

Львів, 01-02 червня 2022 року

**Львів
2022**

Сучасні напрями розвитку економіки, підприємництва, технологій та їх правового забезпечення: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції / [відповід. за вип. : проф. Семак Б. Б.]. – Львів : вид-во Львівського торговельно-економічного університету, 2022. – 528 с.

ISBN 978-617-602-312-8

У збірнику представлені тези доповідей, які оприлюднені на Міжнародній науково-практичній конференції “Сучасні напрями розвитку економіки, підприємництва, технологій та їх правового забезпечення”, яка відбулася у Львівському торговельно-економічному університеті 01-02 червня 2022 року.

Збірник розрахований на наукових та науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів і наукових установ, аспірантів, студентів, практичних працівників і широкий читацький загал.

Організаційний комітет

Куцик П. О.	голова оргкомітету, професор, ректор Львівського торговельно-економічного університету
Барна М. Ю.	професор, перший проректор Львівського торговельно-економічного університету
Семак Б. Б.	професор, проректор з наукової роботи Львівського торговельно-економічного університету
Нестуля О. О.	професор, ректор Полтавського університету економіки і торгівлі
Шавга Л. А. (Savga L. A.)	професор, ректор Кооперативно-Торгового Університету Молдови (Республіка Молдова)
Раковська Й. (Rakowska J.)	доцент, керівник інституту, Варшавський університет природничих наук (Республіка Польща)
Хлуска Й. (Chluska J.)	професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та бухгалтерського обліку Ченстоховського технологічного університету (Республіка Польща)
Колянчук О. (Kolyanchuk O.)	заступник директора Південно-Східного наукового інституту у Перемишлі (Республіка Польща)
Герасименко Т. О.	доцент, директор Інституту економіки та фінансів Львівського торговельно-економічного університету
Полякова Ю. В.	доцент, декан факультету міжнародних економічних відносин та інформаційних технологій Львівського торговельно-економічного університету
Гаврилишин В. В.	доцент, декан факультету товарознавства, управління та сфери обслуговування Львівського торговельно-економічного університету
Котуха О. С.	професор, декан юридичного факультету Львівського торговельно-економічного університету
Кузьма Х. В.	доцент кафедри економіки, провідний фахівець наукового відділу Львівського торговельно-економічного університету
Осінська О. Б.	доцент кафедри туризму та готельно-ресторанної справи, завідувач аспірантури Львівського торговельно-економічного університету

Матеріали друкуються в авторському поданні. Організаційний комітет не несе відповідальності за достовірність інформації, поданої в рукописах.

ISBN 978-617-602-312-8

© Колектив авторів
© Львівський торговельно-економічний університет

<i>Колянко О. В.</i> Керівництво як об'єднувальна функція менеджменту.....	296
<i>Кононенко Ж. А., Гасій О. В., Кононенко О. А.</i> Цифровізація – фактор зміни процесів управління.....	298
<i>Сарай Н. І.</i> Контроль торгового асортименту як засіб ризик-менеджменту торговельних підприємств.....	300
<i>Фединець Н. І.</i> Мобінг персоналу як негативне соціальне явище в організації.....	302
<i>Леськова С. В.</i> КРІ в системі менеджменту підприємства.....	304
<i>Шена Е. І.</i> Ключові категорії event-менеджменту та чинники забезпечення його продуктивності.....	307

СЕКЦІЯ “ТОВАРОЗНАВСТВО, УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ТА ТЕХНОЛОГІЇ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ”

<i>Ощипок І. М.</i> Дослідження концентрації речовин деревного диму на його оптичну щільність при копченні м'ясних виробів.....	310
<i>Лозова Т. М.</i> Інноваційні наукові напрями в поліпшенні якості харчових продуктів на основі борошна.....	312
<i>Шульга О. С., Шульга С. І.</i> Хімічний склад як показник якості екологічних пакувальних матеріалів для харчових продуктів.....	314
<i>Бірта Г. О., Бургу Ю. Г., Флока Л. В.</i> Нові види оболонки для ковбасних виробів.....	317
<i>Василечко В. О.</i> Перспективи використання композицій на основі вітчизняного природного наноматеріалу в умовах зумовлених війною.....	319
<i>Омельченко Н. В., Браїлко А. С., Разнічев Д. В.</i> Законодавче і нормативне забезпечення безпечності та якості кави в ЄС та Україні.....	320
<i>Самойленко А. А., Юдічева О. П.</i> Дослідження якості какао-порошку.....	324
<i>Антюшко Д. П.</i> Аналіз властивостей сировинних інгредієнтів для виробництва коктейлів оздоровчого призначення.....	326
<i>Бодак М. П.</i> Сучасні тенденції розширення асортименту рибних пресервів.....	328
<i>Бужанська М. В.</i> Гідроколоїди – функціональні харчові добавки рослинного походження... ..	330
<i>Гаврилишин В. В.</i> Задоволення потреб населення України в продуктах харчування.....	332
<i>Гаврилишин В. В., Лебединець А. І.</i> Особливості використання нетрадиційної фруктово-овочевої сировини у виробництві кексів.....	334
<i>Гирка О. І.</i> Особливості здійснення державного контролю на кордоні та в країнах-експортерах.....	336
<i>Давидович О. Я.</i> Використання місцевих дикоростучих ягід для виробництва виробів із бісквітного тіста.....	338
<i>Донцова І. В.</i> “Рослинне молоко” – продукт сьогодення.....	340
<i>Заверуха О. М.</i> Про окремі проблеми будівництва житла для внутрішньо переміщених осіб в результаті військових дій в Україні.....	342
<i>Колесник В. В., Пенкін А. К., Полупан В. В.</i> Атомно-абсорбційний аналіз сухого залишку спиртів, як метод контролю якості алкогольної продукції.....	343
<i>Крамаренко Д. П., Гіренко Н. І., Дуб В. В.</i> Вплив добавок гідробіонтів на технологічні властивості та показники якості борошняних виробів.....	345

КОНТРОЛЬ ТОРГОВОГО АСОРТИМЕНТУ ЯК ЗАСІБ РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТУ ТОРГОВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Стрімкі зміни в економіці та суспільстві, активна діджиталізація, виклики сьогодення, зумовлені пандемією, а в даний час – війною на території України, – усі ці обставини є причинами невизначеності та ризиків у всіх сферах діяльності вітчизняних підприємств.

В сучасних умовах в Україні загострюється конкурентна боротьба за ринки збуту товарів між торговельними підприємствами, мають місце постійні зміни як у зовнішньому, так і у внутрішньому середовищі їх функціонування. З огляду на це визріла об'єктивна необхідність пошуку та впровадження ефективних заходів управління ризиками з метою оптимізації товарної стратегії підприємства. Адже товарні ризики є складовою ризиків діяльності підприємства загалом та стосуються його товарної політики, яка є засадничим аспектом у функціонуванні торговельного підприємства.

Питання удосконалення асортиментного портфеля торговельного підприємства висвітлювали у своїх працях вітчизняні та зарубіжні вчені: О. Бозуленко, М. Дмитриченко, Киятов, Н. Куликова, Р. Окрепкий, Л. Попова, О. Прядко, А. Румянцев, Р. Русин, О. Хоменко, Дж. Р. Сток, Д. Ламберт, Л. Джилл, П. Діксон. Проблемам ризик-менеджменту підприємств торгівлі присвячені праці науковців В. Вітлінського, В. Гришка, І. Кривов'язюка, О. Кучмєєва, В. Перебийноса, Т. Попович, Л. Якимішина.

Однак аналітичне опрацювання опублікованих за даною проблематикою наукових робіт дозволило зробити висновок про те, що питання контролю за формуванням торгового асортименту на торговельному підприємстві в контексті управління товарними ризиками трактуються неоднозначно, недостатньо розроблені як у науковому, так і в організаційно-практичному аспектах та потребують подальшого дослідження.

Основна мета комерційної діяльності – отримання вигоди шляхом задоволення попиту на товар з високим ступенем культури торговельного обслуговування, що вимагає гнучкої реакції на зміни в ринковому середовищі. Продукція повинна продаватися таким чином, щоб будь-яка бізнес-операція могла забезпечити максимальний рівень прибутковості, натомість торгові ризики були б зведені до мінімуму. Як наслідок, позиції торгових компаній на ринку постійно зміцнюються, а довіра ділових партнерів зростає.

Ефективна комерційна діяльність забезпечує стабільне фінансове становище та конкурентоспроможність компанії. Задля забезпечення своєї фінансової стабільності підприємства повинні бути в змозі виявити та усунути будь-які недоліки в торгівлі, технологіях та організаційних процесах. У той же час керівники багатьох торгових компаній починають шукати приховані резерви, котрі могли б зменшити фінансове навантаження на організаційні ресурси та підвищити прибутковість підприємства. Одним із таких резервів практики в галузі торговельної діяльності вбачають оптимальне управління товарним асортиментом, котре можливе лише за ефективного ризик-менеджменту підприємства.

Вважаємо слушною думку науковця О. Кучмєєва, котрий розглядає подвійну природу поняття “управління ризиками” – у вузькому та широкому значеннях. В широкому розумінні дане поняття охоплює весь набір інструментарію щодо передбачення, ідентифікації, вимірювання та зниження ризиків, тоді як у вузькому значенні управління ризиками означає процес мінімізації руйнівного впливу чи ліквідації ризиків як таких [2, с. 55].

У ринковій моделі господарювання особливістю структурної політики розвитку роздрібно торгівлі є різноманітність суб'єктів торговельної діяльності, обумовлена істотними змінами в зовнішньому середовищі. Як правило, роздрібна торгівля – це ринкова структура, котрій притаманні риси досконалої конкуренції – наявність великої кількості комерційних структур, що продають одні і ті ж товари, однорідність сегментів споживчого

ринку, існування товарів-замінників тощо. На окремих сегментах споживчого ринку торговельні підприємства працюють в умовах монополістичної конкуренції [3, с. 200].

Варто зауважити, що процес формування торгового асортименту підприємств роздрібною торгівлі повинен здійснюватись з урахуванням специфічних ризиків конкурентного середовища на сучасному етапі розвитку економіки. Серед найважливіших з них можна виділити надмірне державне втручання та часті зміни чинного законодавства; інтенсивне збільшення кількості конкуруючих суб'єктів і посилення боротьби за споживача; існування значного тіньового сектора, який перешкоджає формуванню конкурентного середовища.

Цілком погоджуємося з твердженням вченого І. А. Абрамовича, що надзвичайно важливим засобом підвищення конкурентоспроможності підприємства та отримання очікуваних економічних результатів є розроблення та впровадження якісного і збалансованого асортименту товарів. У разі відсутності збалансованості асортименту підприємство втрачає потрібний рівень прибутку та свої переваги на ринку [1, с. 6].

Як слушно зауважує у своїх працях О. Прядко, для підтримки конкурентоспроможності у конкурентному середовищі необхідно постійно вдосконалювати організацію управління та контролю асортименту та виготовляти нові товари з метою розширення та консолідації ринку за рахунок поліпшення якості продукції, покращення маркетингу та сервісу. З огляду на це організація контролю торгового асортименту є невід'ємною частиною загальної системи контролю підприємств торговельної галузі. [3, с. 201]. Автор виділяє три види контролю торговельної діяльності:

- контроль фактичних показників виробничої та ділової активності в певні часові проміжки (рік, півріччя, квартал, місяць);
- контроль прибутковості (рентабельності) у розрізі окремих товарів, регіонів, ринкових сегментів, каналів збуту і розмірів угод;
- стратегічний контроль за дотриманням планів, завдань і стратегій компанії та прогнозування кон'юнктури ринку [3, с. 202].

Додамо, що для створення найбільш ефективної маркетингової системи, усунення впливу ризиків та досягнення стратегічних, тактичних та оперативних цілей підприємства варто проводити контроль у таких сферах:

- стратегічний контроль торгового асортименту;
- оперативний контроль торгового асортименту з виділенням тактичного контролю.

Стратегічний контроль є складним та трудомістким процесом, його основною метою є попередження впливу товарних ризиків у майбутньому.

Виділення показника прибутковості (рентабельності) продажу окремих товарів, рентабельності окремих сегментів ринку як ознаки, що визначає окремий вид контролю асортиментного портфеля підприємства, навряд чи можна вважати обґрунтованим. Даний якісний показник синтезує в собі результати, які характеризують комерційну і маркетингову діяльність. Виходячи із цього, перші два види контролю діяльності торговельного підприємства (контроль за фактичним виконанням показників і контроль прибутковості) можна об'єднати в поняття “оперативний контроль”. При цьому основною ознакою оперативності контролю торгового асортименту можна вважати часовий інтервал аналізу виконання планів за допомогою зіставлення поточних показників, включаючи і рентабельність у розрізі окремих товарів, регіонів, ринкових сегментів.

На рис. 1 наведена залежність визначення видів контролю асортиментної політики підприємства від їх цілей і суб'єктів проведення.

Варто зауважити, що подана схема є основою системного підходу до організації контролю формування торгового асортименту підприємствами роздрібною торгівлі. Адже саме системний підхід дасть можливість врахувати всі чинники внутрішнього та зовнішнього середовища, мінімізувати ризики, належним чином сформувати асортиментний портфель та оперативного зреагувати на динамізм конкурентного середовища.

Рис. 1. Види контролю торгового асортименту підприємств роздрібної торгівлі (складено автором самостійно на основі [3])

Підсумовуючи, зауважимо, що вивчення потреб споживачів, систематичне оновлення товарного асортименту та уміння прогнозувати майбутні зміни забезпечить підприємствам роздрібної торгівлі фінансову стабільність та стійкість в умовах гострої конкурентної боротьби.

Список використаних джерел

1. Абрамович І.А. Товарний асортимент підприємства: сутність та умови формування. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2017. Вип. 12, ч. 1. С. 6-9.
2. Кучмесев О.О. Методи та засоби управління ризиками в логістичних системах торгівельних підприємств. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія "Міжнародні економічні відносини та світове господарство". 2018. Вип. 22, ч. 2. С. 55-59.
3. Прядко О.М. Управління торговим асортиментом у роздрібній торгівлі в умовах національної конкурентної політики. Бізнес-навігатор. 2013. № 3. С. 200-204.

Фединець Н. І.

к.е.н., доцент

Львівський торговельно-економічний університет

МОБІНГ ПЕРСОНАЛУ ЯК НЕГАТИВНЕ СОЦІАЛЬНЕ ЯВИЩЕ В ОРГАНІЗАЦІЇ

Трактуючи в гуманному суспільстві ролі людини як найвищої цінності зумовлює посилену увагу до питань управління та захисту персоналу на підприємстві. У свою чергу активність самих працівників, підсилена діяльністю громадських організацій, щодо захисту їх законних прав також в останні роки зростає. На фоні цього досить популярними є питання щодо мобінгу персоналу.

Поняття "мобінг", незважаючи на порівняно недавнє виникнення, як явище, існувало ще відколи люди почали об'єднуватися в общини. Усі працюючі відчують на собі його прояв. Уперше поняття "мобінг" використано вченим-психологом доктором Х. Лейманом у 1980-х рр. для позначення дій з чинення тиску, застосування насильства та залякування на робочому місці.

Мобінг – форма психологічного тиску у вигляді цькування співробітника в колективі, неетичного ставлення до нього зі сторони керівництва, колег, підлеглих.

Феномен мобінгу властивий для будь-якої держави та організації. У розвинутих